

Vergaderjaar 2019–2020

25 295

Infectieziektenbestrijding

Nr. 93

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR MEDISCHE ZORG

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 februari 2020

Ik heb uw Kamer toegezegd u op de hoogte te houden van nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot het nieuwe coronavirus, 2019-nCoV. Met deze brief voldoe ik aan deze toezegging. Ik ben voornemens u op vrijdag 14 februari, na de EPSCO (de Raad voor Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken van de Europese Unie) van donderdag, opnieuw een brief sturen.

Stand van zaken wereldwijd

Inmiddels zijn er meer dan 43.000 besmettingen gemeld en meer dan 1.000 doden, voornamelijk in China. In Europa is het aantal besmette mensen nog steeds heel beperkt, met minder dan 50 gevallen. Tot nu toe zijn in Nederland nog geen besmettingen gevonden.

Motie vliegverkeer

Tijdens het Algemeen Overleg medische preventie van afgelopen donderdag 6 februari jl. heeft uw Kamer de motie van de leden Kuik en Van den Berg (Kamerstuk 25 295, nr. 90) over vliegverkeer aangenomen (Handelingen II 2019/20, nr. 51, Stemmingen). In deze motie verzoeken de leden de regering vliegmaatschappijen die nog steeds op China vliegen te wijzen op de informatie waarop de KLM haar besluit heeft gebaseerd. Ik zal, om tegemoet te komen aan deze motie, de *International Air Transport Association* (IATA) een brief sturen. Daarnaast verzoeken de leden de regering zo spoedig mogelijk in kaart te brengen welke wettelijke mogelijkheden er nodig zijn om per direct een vliegverbod op China af te kunnen dwingen, voor het geval dit onverhoopt binnenkort noodzakelijk zal zijn. Ik wil er nogmaals op wijzen dat dit nu niet aan de orde is, de *World Health Organization* (WHO) waarschuwt expliciet tegen dergelijke disproportionele maatregelen.

In het geval dat de crisissituatie aanleiding zou zijn om vanwege gezondheidsrisico's restricties op te leggen aan het vliegverkeer, ben ik, omdat

hier sprake is van een A-ziekte, op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) bevoegd om in specifieke gevallen verplichtingen op te leggen aan de gezagvoerder van een vliegtuig, of aan een vervoerexploitant. Het gaat dan om specifiek op de situatie toegeschreven maatregelen, zoals het informeren van de verkeerstoren over ziektegevallen of het nemen van quarantainemaatregelen. Ook kan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overleg met mij, op grond van de Wpg een luchthaven aanwijzen waarop een vliegtuig moet landen. Deze restricties worden opgelegd als internationale adviezen daartoe aanleiding geven.

Ik kan daarnaast, ter handhaving van de openbare orde en veiligheid of andere dringende redenen, *waarbij het uitoefenen van luchtvaart en omstandigheden of gebeurtenissen op het aardoppervlak elkaar kunnen beïnvloeden* (Wet luchtvaart, artikel 5.10), de Minister van IenW verzoeken het burgerluchtverkeer tijdelijk of blijvend te beperken of te verbieden boven Nederland of gedeelten daarvan. Dit gebeurt dan op grond van de Wet luchtvaart en beperkt zich tot het vliegverkeer dat vanwege de crisissituatie geweerd moet worden. Dit kan dan bij ministeriële regeling. De noodwetgeving betreft hier dus een bijzondere bevoegdheid, die al in de huidige wetgeving is opgenomen en die met het oog op een crisissituatie wordt toegepast.

Nederlanders in het buitenland

U bent door de Minister van Buitenlandse Zaken reeds geïnformeerd over de terugkeer van enkele Nederlanders en hun Chinese familieleden afgelopen zondag (Kamerstuk 25 295, nr. 79). Daarnaast zijn er een aantal Nederlanders die zich aan boord bevinden van de drie cruiseschepen die te maken hebben met de gevolgen van het coronavirus. Het cruiseschip MS Westerdam, dat onder Nederlandse vlag vaart, mag vanwege angst voor het virus in een aantal havens niet aanmeren. Omdat er geen besmettingen zijn geconstateerd op het schip, wordt naar een oplossing gezocht in een haven in de regio. Vanuit daar kunnen de opvarenden naar huis. De Nederlanders die zich bevonden op de World Dream, een cruiseschip in de haven van Hongkong, zijn inmiddels van boord. Het schip is uit quarantaine. Er zijn nog wel vijf Nederlanders aan boord van de Diamond Princess, het cruiseschip dat in de Japanse haven Yokohama ligt en waar inmiddels bij 135 mensen is vastgesteld dat zij besmet zijn met het nieuwe coronavirus. De WHO kijkt, samen met Japan, hoe de situatie op dit cruiseschip behandeld moet worden. De betreffende lokale overheden zijn verantwoordelijk voor het nemen van de nodige maatregelen, het Ministerie van Buitenlandse Zaken levert, indien daarom wordt verzocht, consulaire bijstand aan de Nederlanders.

Vorbereiding in Nederland

Zoals ik u eerder heb gemeld zijn we in Nederland alert op het coronavirus en bereiden we ons voor. We volgen daarbij de adviezen van de WHO en het Europese Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding (ECDC). Op 7 februari 2020 is de casusdefinitie herzien en naar alle betrokkenen in de zorg gecommuniceerd. Op basis van deze definitie wordt iemand getest als hij of zij koorts heeft en ofwel hoest, ofwel kortademig is, en de afgelopen 14 dagen op het vasteland van China is geweest (met uitzondering van Macau, Taiwan, en Hongkong) of contact heeft gehad met een besmet persoon. Er worden in Nederland regelmatig mensen getest. Nu in totaal ruim twintig personen. Tot nu toe is bij niemand het coronavirus vastgesteld. In aanvulling hierop breidt het Nivel samen met het RIVM de griepsurveillance uit. Veertig huisartsenposten testen patiënten die zich melden met griepachtige symptomen ook op

aanwezigheid van het coronavirus. Op deze manier kan meer kennis worden opgedaan.

Discriminatie is onacceptabel

Tijdens het AO Medische Preventie op 6 februari jl. heb ik met uw Kamer gesproken over discriminatie en stigmatisering als gevolg van de uitbraak van het coronavirus. De afgelopen dagen zijn we helaas weer opgeschrikt door nieuwe signalen over discriminatie van Chinezen en Nederlanders met een Aziatische achtergrond. De bekladding van een lift in een Wageningse flat is daar een triest voorbeeld van. De universiteit gaat met de verhuurder en de gemeente bezien welke actie ze kunnen ondernemen. In reactie op deze en andere signalen over discriminatie, zijn enkele mensen een petitie gestart tegen het discrimineren van Nederlanders met een Aziatische achtergrond. De petitie «we zijn geen virussen!» is zaterdag geplaatst en inmiddels meer dan 26.000 keer ondertekend. Ik wil nogmaals benadrukken dat ik alle vormen van discriminatie onaanvaardbaar vind.

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins